

Information från expertgruppen för direktstöd den 9 december 2020

För Sverige deltog Marie Törnquist, och Bastian Berlin från Jordbruksverket.

Sammanfattning

- EU-kommissionen och JRC (Joint Research Centre) informerade om nuläget i arbetet med CbM (satellitkontroller).
- Det har inte kommit till några länder i CbM under 2020.
- EU-kommissionen informerade om att de kommer att ge varje MS i uppdrag att välja ut och skicka in tre prioriterade utmaningar inför ett eventuellt införande av CbM
- På expertgrupp i januari 2021 kommer man att redovisa goda exempel och erfarenheter från länder som tillämpat CbM 2020.
- Under första kvartalet 2021 kommer mer information om hur EU-kommissionen tänker sig kommande arealövervakningssystem (AMS) och kopplingen mellan AMS och CbM.
- Flera länder har önskat förlängning av undantagen kring kontroller med anledning av Covid-19. KOM vill dock avvakta behov av reducerade kontrollfrekvenser men kommer att titta vidare på hur MS kan ersätta fältkontroller med ny teknik.
- Ändringarna av reglerna 640/2014 är försenade. KOM kommer att föreslå att de tillämpas från stödåret 2021.

1. Kontroll med satellit (Checks by Monitoring) - lägesuppdatering

Eu-kommissionen (KOM) inledde med att berätta att de inte haft några större frågor eller problem det senaste året mellan KOM och de länder som redan implementerat Checks by Monitoring (CbM,) vilket upplevs som ett tecken på att systemen och det gemensamma arbetet med regelverk och vägledningar fungerat väl.

KOM var dock besvikna över att inga andra länder ännu anslutit sig till skaran som använder CbM. KOM noterar att det finns ett stort antal frågeställningar om CbM och inför införandet av Arealövervakningssystemet (AMS) och har som målsättning att försöka att öka sina ansträngningar att informera och lösa ut hinder för att fler MS ska ansluta.

KOM såg också att infasningen av CbM är en bra ingång till kommande AMS då man har tid att hantera flera villkor/stödformer, att lösa fall som är svårt att analysera och för att bygga ett system för lantbrukaren att ge feedback (geotaggade foton etc).

1.1 Presentation av KOMs arbete med CbM hittills

KOM menade att de gjort betydande ansträngningar för att facilitera MS användning av CbM. KOM har ändrat regelverket, haft bilaterala diskussioner med MS, skickat uppmuntrande brev s.k ”comfort letters” till beslutsfattare i alla MS och uppdaterat anmälningsformuläret för CbM.

KOM påminde om vad CbM innebär - CbM är en alternativ kontrollmetod till kontroller på plats. MS delar upp stöd villkoren i monitorerbara och icke- monitorerbara stöd villkor. Icke-monitorerbara villkor kan vara till exempel brädden av en häck, eller densiteten av en gröda. Det kan också vara villkor relaterad till någon form av dokumentation eller ett administrativt kriterium t.ex ålder av stödmottagaren.

Data från Sentinelsatelliter (och likvärdig data som tex Landsat eller geotaggade foto) används för att övervaka de monitorerbara villkoren som då inte kontrolleras i fält. CbM kan enkelt förklaras som att ett observerat ”fenomen” (önskvärt eller inte) leder till slutsats om efterlevnad av villkoren. Slutsatsen kan vara konklusiv, det vill säga ge grund för beviljande eller avslag av stödansökan (benämnt gröna och röda fall) eller inkonklusivt vilket innebär att man inte kan dra några slutsatser om ett villkor är uppfyllt (gult fall). I gula och röda fall krävs kompletterande uppföljning om den eventuella felet överstiger vissa finansiella trösklar.

KOM hade analyserat det frågor- och svarsdokument som tagits fram och som nu innehåller 82 frågor som kan grupperas i följande områden:

- Infasning (mest frågor från MS med flera utbetalningsmyndigheter)
- Interaktion mellan kontroller på plats och CbM
- Uppföljning av inkonklusiva / gula fall (finansiella trösklar mm)
- Ändringar av stödansökningar
- Kommunikation med stödmottagare
- Icke-monitorerbara villkor
- Tvärvillkor

Lagbasen för CbM ligger i förordning 809/2014, och det mesta finns i en enda artikel - 40a. Kort sagt så innehåller:

- 40a(1)b – uppföljning av inkonklusiva fall,
- 40a(1)c: definition av icke-monitorerbara fall och deras kontroll
- 40a(1)d - information till stödmottagare,
- 40a(2) - LPIS-kvalité och grundkrav. Dessa, poängterade KOM, ska ses som en egenkontroll / en fitnesskoll men bör inte avskräcka och behöver inte vara fullt uppfyllda
- 40a(3) - infasning.

KOM arbetar med bilateraler mellan KOM och hugade MS. KOM skickar brev om att de anser att ett MS är redo men systemet bygger på en dialog och att MS lyfter problem till KOM som kan utveckla vägledning och regelverk. Dialogen är grunden till att regelverket ska kunna utvecklas så att det fungerar med CbM.

KOM noterade att de MS som gått in i CbM i många fall satsat på full territoriell täckning med fokus på stöd som är lätta att kontrollera istället för en infasningsperiod där man fokuserat på en del av landet istället. KOM menar att båda system kan ha för- och nackdelar. I båda system fokuserar man först på lättmonitorerade villkor och har vanliga fältkontroller för alla andra stödformer parallellt. MS som valt att fasa in CbM har tid att lära och justera systemet och en minimerad risk men står med kostnader för dubbla system. Fördelen för den full territoriala täckningen är att man kan använda resultatet från CbM för villkor i andra stödformer, nackdelen är att man inte anpassa systemet för lokala förutsättningar. Infasningen har fördelen att man kan börja med en region som är lätt att monitorera men nackdelen är såklart att resten av landet inte profitera från CbM.

KOM noterade också en lite annorlunda utveckling av systemet beroende hur MS valt att fasa in systemet. MS som satsat på territoriellt heltäckande åtgärder lägger till få nya stöd men utveckling istället sina algoritmer. MS som valt en infasning och ”börjat smått” utökar areal och lägger till nya stöd. KOM framhöll att om CbM ska täcka både pelare 1 och 2 ökar komplexiteten och det är kopplat till risker t.ex att få fler gula fall.

KOM tyckte att de och JRC rullat ut ett antal lösningsförslag både för icke-monitorerbara villkor och inkonklusiva, s.k gula fall. Lösningarna handlar om regeländringar och vägledningar som tex finansiella trösklar.

KOM ansåg dock att MS själva måste försöka att göra stödvillkoren mer teknikvänliga. KOM uppmanade till att se till att villkoren är nödvändiga och att exempelvis undvika fasta datum.

Fortsatt arbete med att underlätta CbM

KOM påminde om att det redan nästa år kommer möjligheter med flexibilitet i ansökningsdatum som MS kan utnyttja även för anpassning till CbM. MS kan också lära av undantagen i kontrollregelverket som antogs med anledning av Covid-19 under våren 2020. KOM sade sig vara villiga att skicka flera understödjande brev och att anordna fler bilateraler. KOM skulle också arbeta med förtur till både DIAS tjänster och till konsultationer med KOM för länder som avser att införa CbM.

KOM ser att det finns ett antal länder som kan komma att införa CbM till 2021 eller 2022.

KOM informerade om att de kommer att ge varje MS i uppdrag att välja ut och skicka in tre prioriterade utmaningar som man behöver kunna monitorera (tex ingen gödning, växtskydd eller utsädesblandningar). KOM vill inte ha generella frågor om gula fall. KOM kommer att skicka ut ett mail med förklaring och vad MS ska bidra med samt deadline för svar. Även kriterier för vad som kommer att prioriteras kommer att kommuniceras.

På en expertgrupp i januari 2021 kommer man att redovisa goda exempel och erfarenheter från länder som tillämpat CbM 2020.

Under första kvartalet 2021 kommer mer information om hur KOM tänker sig kommande AMS-system och en uppdatering av frågor- och svar-dokumentet. KOM vill hjälpa att MS att förstå kopplingen mellan AMS och CbM

1.2 Presentation av JRC om nuläget med arbetet med CbM

JRC presenterade vidare sitt erbjudande om hur hinder inom CbM kan övervinnas

Ett antal problemområden fångades upp under JRCs webinarium tidigare i höstas, bland annat:

1. Små block
 - även om blocken är inkonklusiva, sköter lantbrukaren i de flesta fall sin mark
 - Små block representerar mindre risk och mindre nytta
 - En stor del av problemet kan hanteras med de finansiella trösklarna.
 - I JRCs tester visade det sig att små block är ingen stor problem
2. Quality assurance (Process för uppföljning av kvalitet på systemet. Liknande finns i dag för blockdatabasen och SAM-ansökan)
 - En ny version av CbM QA kommer på GTCAP under idag 9/12
3. Teknologi och verktyg
 - JRC har tagit fram notebooks som innehålla kod för att testa olika analyser på en DIAS (molnserver med satellitbilder)
 - Instruktionsvideos på hur man använder de notebooks
 - Men JRC ska inte producera mjukvara eller tjänster för alla MS
 - Planen är att göra koden i de notebooks tillgängligt som öppen kod via github
4. Sentinel 1
 - Kan användas för att följa upp vissa villkor som är svårt att följa upp med sentinel 2. T.ex delvis plöjning efter skörden.
5. Markörer ((Resultat från satellitanalyser)
 - i presentationen visades olika analysmetoder för att analysera olika typer av mark och skötsel
 - För att identifiera vilken gröda växer, föreslå de en analys där man jämföra satellitsignalen över en växtsäsong med grannblock som odla samma gröda. Om signalen är lika, räknas det som konklusiv, om inte, är det ett tecken att grödan är kanske inte den som söktes.
 - För att analysera skörden på gräsmarker, ska man hitta negativa förändringar i NDVI, en index för att mäta klorofyll i plantor.
 - Betesmarker kan analyseras över flera säsonger och analysen kan bedöma om gräsmarken är stabil eller om den har försämrats sig.